

LIETUVIŲ AIDAS BRAZILIJOS JORNAL LITHUANO ECHO.

Nepartinis lietuvių laikraštis
Semenario Lithuano Independente
PRENUMERATA: Brazilijoje ir visoje Pietų Amerikoje
metams 125000, Lietuvoje ir kitur 2.5000
Atskiras numeris — 300 reisu
S. PAULO, Rua da Moó'ca, 309

Nepartinis lietuvių laikraštis
Semenario Lithuano Independente
Redaguoja
A. NUTKUS
Redakcijos ir Administracijos adresas
S. PAULO R. da Moó'ca, 309

8-ti metai

Brazilija — São Paulo, 1937 m. Birželio—Junho 19 d.

Nr. 25 (367)

Maskvoje tapo sušaudyti marsalas Tuchačevskis ir 7 generolai

Kandidatai į prezidentus

Jau yra 3 kandidatai į Brazilijos respublikos prezidento vietą: demokratai — Dr. Armando de Salles Oliveira; Respublikonai — Dr. José Americo ir šiomis dienomis išstatė savo kandidatai integralistai (fašistai) Dr. Plinio Salgado. Už ką pasisakys daugumoj Brazilijos tauta, dar nežinoma, bet sprendžiama, kad prezidentu liks demokratų kandidatas.

Smerkia integralizmą

Šiomis dienomis keliolika S. Paulo integralistų partijos narių viešai išstojo iš partijos ir pareiškė, kad jie su integralizmu, kuris sklai sėka itališką fašizmą ir vokišką nacizmą, nieko bendro daugiau nenori turėti.

— Teisingumo ministerio pareidymu, šių savaitę tapo paleista laisvėn daug politinių kalinių. Kalinių liuosavimas tebevyks ir toliau.

— BRAZILIJOS vyriausybės nutarimu, šiomis dienomis tapo išvežta iš Brazilijos teritorijos keli užsienių vagys.

Areštuoti du generolai

Brazilijos karo ministerio pareidymu, šiomis dienomis Rio de Janeiro mieste tapo suareštuoti du generolai: Valdomiro Lima ir José Pessea. Arešto priežastis — peržengimas kariškos disciplinos.

Renka Ispanijai aukas

Argentinoj yra susidaręs komitetas, kuris renka Ispanijos vyriausybininkams aukas.

— AMERIKOS liet. laikraštis "Laisvė" paskelbė amerikiečių žuvusių Ispanijos kare sąrašą, kurių tarpe yra ir vienas lietuvis, Jonas Ceronis.

— ITALIJOS valdžia paskelbė ketvirtą sąrašą žuvusių Ispanijos kare italijonų, kuris atrodo taip: 230 užmuštų, 1994 sužaištų ir 250 dingusių be žinios.

Bombardavo italų laivą

Ispanijos vyriausybininkai, Viduržemio jūroj, iš lėktuvų apšaudė italų laivą "Madde". Užmuštų nėra, bet laivas sugadintas.

Areštuota Litvinovo žmona?

Iš Rygos pranešama, kad šiomis dienomis tapo suareštuota Sov. Rusijos užsienio reikalų komisaro Litvinovo žmona. Litvinovo žmona anglė, aktyviai dirbo politiniame gyvenime, bet, kaip žinios sako, jau geras laikas ji buvo ištremta į Uralo sritį, į Sverdlovską.

Kinijoje eina sukilimas

Žiniomis iš Japonijos siaurinė Kinijos daly vyksta smarkus militarinis judėjimas, esą sukilo kariuomenės dalys.

— TURKIJOJ, dar tik šiomis dienomis paaiškėjo, kad buvo kilusi revoliucija Dersin provincijoje. Sukilimas numalšintas. Apie 5000 sukilėlių žuvo. Turkijoje jau seniai veikia Kemal Attaturk diktatūra.

Bilbau gali būt paimtas Birželio 16 d. pasibaigė karo stovis

S. Rusijoje naikinami visi sentieji bolševikai

Birželio 10 dieną, Maskvoje, pabalgta svarstyti aukštųjų Sovietų raudonosios armijos karininkų byla: maršalo Tuchačevskio ir 7 generolų: Primakov, Kork, Eideman, Feldman, Ubolevič, Ykir ir Putna. Pastarasis yra lietuvis. Visi jie kaltinami: dėl karinės drausmės stokos, nepildymo savo duotų priesaikų, krašto ir raudonosios armijos išdavystėje ir šnipinėjime svetimos valstybės naudai. Maskvos žinių agentūra "Tas" praneša, kad prie šių kaltinimų visi teisiamieji prisipažino. Vyriausias raudonos armijos teismas už tokius nusikaltimus visiemis išnešė mirties sprendimą. Birželio 11 d. maršalas Tuchačevskis ir 7 generolai tapo sušaudyti. Tai jau ne

be pirmą tokia byla Maskvoj ir jų bus dar daugiau. Visi sušaudyti generolai yra seni bolševikai. Matyt, Stalinas nori išnaikinti visus rusų senus bolševikus. Vėliausios žinios sako, kad šiomis dienomis dienomis Sov. Rusijoje eina masiniai areštai, aišku, bus ir šaudymai. Nuo pat revoliucijos laikų Sovietuose nebuvo tiek šaudoma žmonių, kaip dabar. Birželio 16 d. iš Maskvos praneš., kad Centralinio Komiteto Baltgudijos pirmininkas Cerviakov nusižudė. Niekad niekas netikėjo, kad Sov. Rusijoje būtų tokie dalykai vykę. Visa tai daro diktatūra. Kur tik diktatūra, ten ritasi žmonių galvos.

Baskų vyriausybė apšaudė Bilbau

Baskų sostinė Bilbau pradėta pulkti jau suvirš kaip du mėnesiai, bet paskutines dvi savaites sukilėliai ypatingai visomis savo jėgomis pradėjo pulkti Bilbau ir jį bombarduoti nuo žemės ir iš oro be jokios pertraukos. Bilbau mieste apsaugos "geležinė juosta" sukilėliai permauė ir paėmė daug vyriausybinių nelaisvėn, kurių tarpe ir Bilbau miesto gynimo komendantą Valeja. Paskutinės žinios sako, kad sukilėliai pradėjo siųpti Bilbau iš visų pusių ir bombarduoja vienintėlį išėjimą iš Bilbau į Santander. Be to, pranešama, kad baskų vyriausybė jau apšaudė Bil au ir pasitraukė į saugumą vietą, Bilbau mieste tepalikio kari-

nė valdžia, kuri dar gynasi. Į Bilbau miestą laivai jau nebeįeina. Taip atrodo, kad Bilb. kreis sukilėlių rankoms. Su kilėliams paėmus Bilbau, bus sudaryta sukilėlių vyriausybė, nes iki šiol dar jos nebuvo. Kuomet sukilėliai sutraukė visas savo jėgas, kad paimti Bilbau, tai kitose Ispanijos dalyse jų jėgos susilpnėjo ir vyriausybiniškai žengia priekin. Ypatingai smarkiai sumušė sukilėlius prie Huesca, Jaca, Teruel ir kitose vietose. Leidžiant laikraštį į spaudą, Bilbau dar nebuvo paimtas, bet jis jau yra liepsnose ir sugriautas. Kokiu žiaurumu vyksta Ispanijoje karo, dar tik dabar pasirodo. Bet karo pabaigos dar nesimato.

Cenzūra jau tapo panaikinta

Visoje Brazilijos teritorijoje veikė karo stovis virš metų laiko, pasibaigė birželio mėn. 16 d. 24 valandą. Karo stovis tapo panaikintas po 1925 m. sukilimo, visos konstitucinės garantijos buvo suspenduotos ir veikė ypatingi įstatymai. Pasibaigus karo stoviui, tuo pačiu tapo panaikinta ir cenzūra ir gražintos kraštui konstitucinės garantijos. Pasibaigus karo stoviui, Teisingumo ministeris pasiuntė suaisiekimo ministeriui aplinkraštį, kuriame sakoma:

"Respublikos prezidentui patvir-

tinus karo stovio nuėmimą, pranešu suaisiekimo ministerijai, kad pasibaigus karo stoviui, būtų pranešta tos ministerijos žinioj esančioms įstaigoms, kad panaikinama spaudos, pašto, telegrafo, telefono ir, bendrai, kur tik veikė, cenzūra ir etstatomos visame krašte integralinės piliečių laisvės."

Sagražinus konstitucines kraštui laisves, daug politinių kalinių, įveiltų į 1935 m. sukilimą, ar šiaip įtarių priešvalstybiniam veikime, paleidžiama, kurių bylos dar neišspręstos, dedamos į archyvą dėl silpavų įrodymų.

Integralistų veiksmai

Birželio 17 d. apie 22 val., būrys integralistų užėjo butan tulo Paulo Zig, pasisakė, kad yra politinės policijos agentai ir liepė jam rengtis ir važiuoti drauge su jais. Integralistai Zig'ą nugabeno ne policijon, o savo partijos patalpon, cia jį sumušė ir prievarta sugirdė borkų ricinos, paleido. Nukentėjęs Zig apsisikundė policijai.

Apdegė Panevėžio miestas

Telegramos iš Lietuvos praneša apie didelį gaisrą Panevėžio mieste, esą sudegė 350 namų. Gaisras kilęs iš vienos lentpiūvės.

Komunistų areštai

Lenkijoje, didesniuose miestuose areštuojami komunistai, kurie kaltinami tuo, kad ragino darbininkus streikuoti. Šiomis dienomis suareštuota 80 komunistų.

Mirė Lenino sesuo

Iš Maskvos pranešama, kad mirė Lenino sesuo Maria Olianova, kuri nuo pat savo jaunystės dirbusi revoliucinį darbą drauge su broliu Leninu. Maria Olianova turėjo apie 60 metų amžiaus.

Vilnijoje siautė audros

Vilniaus krašte siautė labai didelės audros. Padaryta daug nuostolių. Žaibas užmušė 5 žmones ir sudegino 68 namus.

Prenculis gavo 4 metų kalėjimo

Didelį Lietuvos tautininkų šūla, Antaną Pranculį, buvusį Tauragės "Maisto" direktorių, teismas nuteisė 4 metams kalėjimo už vagystę.

Buvo sukilimas

Lietuvos laikraščiai rašo, kad Brazilijoje, Rio Grande do Sul estade, buvo įvykęs sukilimas, bet kariuomenė sukilėlius nuginklavo. O mes apie tai nežinėjome.

Miaja apdovanotas

Ispanijos respublikos vyriausybė, už vyriausio kariuomenės vado gen. Miaja nuopelnus, apdovanojo jį aukščiausiu garbės ženklu. Gen. Miaja yra sutriuškinęs vokiečių ir italų kariuomenes ties Madridu.

Sugrįžo rusų ekspedicija iš šiaurės

Šiomis dienomis sugrįžo rusų mokslinė ekspedicija iš šiaurės ašigalių, kuri buvo lėktuvais perskridusi šiaurės ašigali.

Komunistai Italijoje

Amerikos spauda rašo, kad Milane, Guenuoj ir kitose Italijos miestuose rasta išlypti ant namų sienų komunistų atsisaukimai — manifestas. Vadinas ir ten yra komunistų.

— Svobodny mieste tapo sušaudyti 28 trockistai. Apie tai raso sovietų spauda.

SKUBIAI

Reikalingi prieš zagatovgų siuvinio dirbtuvėn 2 darbininkai su praktika ir 2 mokiniai. Atlyginimas labai geras. Kreiptis skubiai: Rua Newton Prado 223 casa 2 (Bom Retiro)

LAIŠKAI REDAKCIJOJ

Atsiimkite laiškus

Jn. Urbonas, O. Vasiliauskiene, J. Ramon, Alb. Briedis, Jz. Vaičiūnas, A. Baltušis, K. Sokolovski, M. Milkevičius, Jz. Stabingis, Jn. Gaupsas, J. Vigelis, Jn. Satkūnas, K. Lukšaitis, O. Povilonis, V. Rutkauskas, Jz. Norkus, M. Andriulevičiūtė, K. Gudelevičius, P. Lazdėnas, Jn. Gudelevičius, Ig. Žibolis, K. Tijūnėlis, Vl. Gedraitis, A. Jurksa, Jn. Matulevičius, G. Martusevičius, M. Tauras, F. Lesėinskas, Pr. Grigaravičius, V. Danilevičius.

J. Dulskiui atėjęs yra apdraustas laiškas oro pašto dėžutės №. 3074. Dėl išgavimo laiško kreiptis pas mok. Nalivaikienę Av. Zelina, 87. Villa Zelina.

Apžvalga

TYCIOJASI IŠ AMATININKŲ

"Lietuviškų namų" ponačiai mįsdami Lietuvos litais, per Kauno laikraščius (Bakšys per "Liet. Zinias," o Vancevičius per "Liet. Aidą"), dažnai pasityčioja iš Brazilijos lietuvių amatininkų. Ypatingai jie šaiposi ir su panieka atsiliepią apie batsiūvio amatą.

Dėl tokio savo kvailo elgesio, tuodu žmogeliai verti labai didelio pasigailėjimo. Batsiūvystę jie laiko žemiausia ir ne garbingiausia amata, dėl to, prie kiekvienos progos, jie linkniuoją batsiūvystę, manydami tuo pažeminti kitus, bet nejaudia, kaip tokiu savo "mandrumu" pastato save į didžiausių neįsmanėlių eiles.

Čia Brazilijoje, kaip Rio ir São Paulo miestuose, batsiūviai, vidutiniškai dirbdami, per dieną uždirba virš 30\$. O paprastas darbininkas, kuris nemoka jokio amato, kuris per dieną rūksta fabrike, teuzdirba vidutiniškai tik 8\$ per dieną. Vadinasi, amatininkai uždirba apie 4 sykius daugiau už neamatininką. Bet kadangi lietuvių amatininkų yra labai mažas nuosimtis, tai ir lietuvių kolonija ekonominiškai ir kultūriniai stovi labai žemai. Jeigu mūsų tarpe būtų daugiau amatininkų, visi daugiau uždirbtume, tai ir kultūrinės gerybės mums būtų prieinamesnės ir lietuvių kolonija būtų kitokia. O šiandien lietuvių kolonija palyčia sklepuose skandindamą savo liūdną dalį pingos literyje. Nes pagal jo uždarbį, prieinamas jam tik tas "džiaugsmas".

Tai liūdna, kad mes daugumoje esame prasti juodadarbiai, kad nemokame amatų. Amatai ir amatininkus turėtume gerbti. Tačiau du mandrapykiai — Bakšys su Vancevičium — laiko ne garbingą batsiūvio amatą ir iš batsiūvių tyčiojasi.

Esame tikri, kad Bakšys su Vancevičium jei būtų išmokę batus siūti, tai šiandien jiems vieni nereikėtų užsiimti savo "išsios perceliacija" ir tykoti iš Lietuvos cento. Tada jie būtų garbingai sau duoną pelnyjęsi. O šiandien jie yra priversti kekšauti savo įsitikinimais ir, kaip pats Bakšys kadaise yra rašęs, dėl lito "laižyt rankas".

Kokie vargšai. Kokia tų žmonių dvasios ūbagystė!

"KETURIŲ VĖJŲ SINDIKATAS"

Šitokia antraštė Lietuvių Katalikų Bnės organų "Šviesa" 24 nr. paskelbė straipsnį. "Keturių vėjų sindikatu" "Šviesa" vadina bandeirantininkus, kur subėgę yra, tykodami litų, iš visų keturių vėjų tipeliai su margiausiomis įpraetimis. Tas "keturių vėjų sindikatas" doruoja Lietuvos litus ir terorizuoja visą koloniją. Kiekvienas naudingas darbas yra jų griauinamas, kiekvienas kolonijos darbininkas purvais drabstomas, šmeižiamas, per spaudą, tiek čia, tiek Lietuvoj, koneveikiamas. O kurio tas "sindikatas" negali įveikti savo leidžiama donagogija, tą denuncijuoja atatininkams vietos įstaigoms. Ypatingai bandeirantininkams bausi pasidarė, kad pradėtas organizuoti Centras, dėl to "Šviesa" ir sako:

"Jie prieš bekylančią naujam gyvenimui koloniją prisiekė kovoti iki apjakimo. Bandeirantai prieš visą lietuvišką visuomenę išnešė purviną savo sindikato bandeirą ir šaukė, kad tik po šituo ženkle kovojant bus apgintos jų kišenių nepriklausomybės... Kiekviena smulkmena iš besikūriancio Centro buvo gaudoma prasizijus iki ausų."

Taip yra bausis bandeirantininkams besikūriantis Centras. O kad ji sugriauti, tai jų "...šlykštusis voras, ištiesęs savo tinklą nuo Konsulato iki toliausių priemonių" ir gaudė sau auksas. O tiems, kurie į voro tinklą nenori patekti, "yra policija, yra

Ispanijos karas

DIDELI MUŠIAI UŽ BILBAU. — BASKIJOS PREZIDENTO ATSIŠAUKIMAS Į PASAULĮ. — KARAS DAR UŽSITĖS METUS LAIKO.

Katalikiškiausioj Ispanijos daly, Baskijoje vyksta žiauriausias karas, kokis tik Ispanijoje buvo per visą karo laiką. Generolas Franco, padedamas vokiečių ir italų, sutraukė didžiausias karo jėgas kad paimti baskų sostinę Bilbau. Už Bilbau miestą vyksta pragariško baisumo mūšiai, nacionalistai pasiryžo, žūt—būt, tą miestą paimti. Moderniškiausieji sukilėlių ginklai, karo aviacija jau kolinta diena kaip sėja ugnį ir mirtį ant Bilbau miesto. Šimtai ir tūkstančiai žūna žmonių, iš namų tik vieni griūvėsiai belieka. Kiekvieną dieną Bilbau miestą ir jo apylinkes bombarduoja italų ir vokiečių lėktuvai. Negalima ir įsivaizduoti, koks ten pragariškas vaizdas.

Akyvaizdoje šio baisaus reginio, Baskijos prezidentas Aguirre paskelbė šiomis dienomis atsisaukimą į pasaulį, kuriame šaukiasi katalikų krašto prezidentas žmoniškumo. Jis sako:

"Jau 75 dienos, kaip vokiečių ir italų lėktuvai naikina mūsų kraštą, griauina miestus, kultūros centrus, žudo nekaltas motinas, kūdikius ir pagyvenusius senius. Tikėjom, kad po sugriovimo Durango ir Guernica miestų kad akyvaizdoj didžiausių barbariškumų, atkreips dėmesį pasaulis, ypač tie, kurie sakosi dirbą už pasaulio taiką, kurie saugoja taikos idėją. Bet, nežiūrint to, nauji ginklai, nauji žmo-

nės vėl siūnčiam Baskijon, kad sunaikinti Baskų kraštą. Užpuolikai kas dieną darosi žiauresni, jie pasiryžę sunaikinti mūsų miestus ir kaimus išsaudyti mūsų moteris, kūdikius ir prelatus, išniekinti moteris. Tad prašau, su didele širgėla ir pasigailėjimu, civilizuoto pasaulio, kur dar randasi šiek tiek žmoniškumo ir sąžinės, tarti savo balsą begėdiškiausiam istorijoje neteisybei."

Kuomet Baskų katalikiška tauta šaukiasi į visa pasaulį užtarimo, tai gen. Franco kariuomenė po kiekvieno užpuolimo ir bombardavimo, meldžiasi ir karo fronte klausosi mišių kad jiems sekasi baskus žudyti. Keista, bet jau tokia šių dienų yra moralė.

Reikia manyti, kad Franco Bilbau paims, nes tai rodo visi pranešimai. Bet su Bilbau paėmimu karas dar nesibaigs. Garsus Amerikos rašytojas ir karo korespondentas, Ernest Hemingway, sako, kad jei sukiličiai Bilbau paims, tai karas dar užsities apie metus leiko. Bet karą, esa, vistiek turį laimėti vyriausybinkai. Nes "pagrindinė Ispanijos valdžios jėga yra ta, kad jai simpatizuoja Ispanijos žmonių masės."

Na, bet kaip tikrumoje bus, tvirtinti dar niekas negali.

Iš medžio maistas ir rūbai

Vokietijai neužtenka savo maisto, bet ji neturi pinigų tam maistui užsieniuose pirkti. Dėl to vokiečių mokslinekam įsakyta įieškoti substitūtų — pavadnotojų, dirbtinų maisto reikmenų.

Reikia sakyti, kad ta kryptimi gana toli nueita. Pagalba chemikalų vokiečiai jau gamina dirbtinas vilnas, silką ir cukrų. Tuos dalykus jie gauna iš medžio. Iš anglies gaminama gazolina, taip pat iš anglies ir akmens gaminama dirbtinis gumas. Vokiečiai ypač didelio pasisekimo turi su dirbtiniu gumu. Pasirodė, kad jį saį yra patvaresnis už "natūrali gumą". Visa jiem bėda yra ta, kad nėra pinigų įrengimui atatinamų fabrikų — mašinų. Bet ir čia gudrūs vokiečiai radė išeitį. New Yorko "Times" pra-

inspektorai, yra šimtai kitų teroro priemonių."

O kad pridengti savo šlykščius darbus, jie šaukia:

"Žiūrėkite, kokių didžių darbų lietuvių mes padarėm! Mes valstybės išėomis pasamdėm mokykloms sargus, mes už DULRo pinigus išleidižiam Kaunui gaziatą (nes čia vistiek niekas jos neskaito!), mes spiaujame į bet kokią nuovoką ir susivaidiję su tarnaitėm, kviečiamės svetimą policiją, kad ji sulaužytų Konsulato eksteritorialumą ir vėliau pati juoktųsi iš lietuviškų donkichotų, kai tuo tarpu dėl to kruvinai raudonuoja iš gėdos kiekvieno lietuvių veidas..."

Taip, raudonuoja lietuviams veidai, jie gero vardo neturi, jie pirštais bačiomai. Ir vis tai dėl bandeirantininkų "darbuotės". Labai teisingai "Šviesa" pastebi, kad šitokia atmosfera ilgiau tęstis negali. Negana to, kad bandeirantė kala prie gėdos koloniją, bet ir įvykis Konsulate, kur policija turėjo daryti tvarką, dar labiau lietuvių vardą nužemina.

Padėtis reikia taisyti. Centras turi būti kuogreičiausia legalizuotas, nežiūrint kokių priemonių griebsis bandeirantininkai tą darbą sutrukdyti. (Gana jau dusti "keturių vėjų sindikato" užteršto atmosferoj.

nešimu, Hitlerio valdžia antdėjus miltus iš užsienų gabenamam gumui. Imama visas šimtas nuosimčių už importuojamą gumą. Natūralu, ir kainos pašoko visu šintu nuosimčių. Gauti iš tų miltų pinigai busi sąnaudoti pletimui "dirbtino gumo" industrijos.

Tie "pavaduotojai" vokiečiam reikalingi visų pirma dėl to, kad Hitlerio valdžia visais garais ruošiasi kerui. O jam kilus, suprantama, bus sunku gauti ir maisto ir kitų reikmenų.

Akmenų Vokietijai, tur bāt, netrūksta, bet su miškais ji turės bėdos, nes jų nedaug turima. Jau dabar Hitlerio valdžia yra davus įsakymą savom spaustuvėm, kad jos taupytyt popierą, nes perdaug miško išaikvojama. Na, o kada iš to miško vokiečiai turės gauti ne tik vilną, bet ir cukrų — ar jo tada užteks?

Lietuvos auksas.

Pagal inžinierio Vidmanto, pareiskimą spaudai, Lietuvoje yra 2 milijardai kubinių metrų žalios durpių masės ištekliaus. Apskaičiuota yra, kad Lietuvai durpių gali užtekti kolliems šimtam metų. Lietuvos durpės yra tikras jos auksas. Durpės vartojamos kūrui.

Lenkai atleido lietuvių mokytoją.

Vilniaus krašte ilgus metus dirbo lenkų valstybinėj mokykloj lietuvis mokytojas J. Mudėnas. Lenkai jam sudarė bylą, kuria sprendė Varšuvos ministerijos teismas ir mokytojas tapo atleistas visai be pensijos.

Nenorėjo kalbėtis su lietuvių delegatais.

Lenkų vyriausybė uždarė lietuvių Svenčionių gimnaziją. Svenčionių gimnazijos mokiniai išrinko savo delegaciją ir nuvyko Varšuvon prašyti vyriausybės, ministerijos, kad gimnazijai būtų leista veikti. Tačiau ministeris delegatų nepriėmė.

ZINIOS IŠ LIETUVOS

Kaune žmonės žudosi ir kitų būna žudomi

"Lietuvos Zinios" paduoda iš šventojo Kauno paduoda šitokių įvykių:

Nomuno gatvėje Ona Dinigavičiūtė, 18 metų amžiaus, išgėrė muilo akmenėlio ir nuvežta miesto ligoninėn mirė.

A. Šančiuose, Napoleono gatvėj, Starys Jacevičius mėgino pasikarti, bet kainynai pamatė kariantis ir nu-piovė virvę.

Balandžio 23 d. prie "Maisto" fabriko iš keršto smarkiai sumuštas ir sužeistas vienas vaikas, kuris nugabentas miesto ligoninėn.

Šančiuose viena mergaitė pakėlė didelį triukšmą, kad ją kažkas kėsinesis nušauti ir šaudamas pataikė į galvą. Sužeista mergaitė bėgiojo šaukdama po kiemus, prašė pagalbos. Buvo išsauta greitoji pagalba, kuri nugabenta miesto ligoninėn. Ten paaiškojo, kad mergaitėi galva buvo pramušta akmeniu.

Tai tik vienos dienos įvykiai.

Už lapelius 15 metu katorgos

Šiomis dienomis karluomenės teismas sprendė vietos kelių jaunuolių bylą, kaltinamų pernai birželio mėnesy platinus atsisaukimus, kurių turinys nukreiptas prieš valdžią.

Kariuomenės teismas pripažino kaltais ir įnubaudė: N. Špaitytę 15 metų sunkiųjų darbų kalėjimo, N. Dučauskį, Ruvina Gordoną, Ch. Grodzianskį ir D. Leviną po 4 metus sunkiųjų darbų kalėjimo. G. Kamerytę 1 met. kalėjimo.

1,000 litų už žmogžudžio nurodymą

Policija paskyrė 1,000 litų dovanų tam, kas nurodys šlavikuose išdudytes šeimos žmogžudžius.

Telšių apskrity pasodins 150,000 medelių

Telšių apskrity nutarta šį pavasarį pasodinti 150,000 medelių. Tam tikslui yra paskirtas komitetas.

Sunki Marijampolės amatininkų būklė

Šiandien Marijampolėj visiškai nepelninga verstis bet kokiū amatu, ir amatininko uždarbis labai mažai kuo skiriasi, o kartais ir visai nesiskiria nuo darbininko uždarbio. Pav., kirpėjas — darbininkas per mėnesį uždirba, dirbdamas po 12—14 valandų kasdien, 40—70 litų, stalius 80—100 litų, batsiūvis — 80—100 litų, siūvėjas — 40—120 litų ir t.t. Kiek geriau gyvena dirbtuvių savininkai, kurie uždirba tarp 80—250 litų kas mėnuo. Amatinkų būklė kasdien sunkėja, nes kiekviena dirbtuvė paruošia kasmet dešimtis naujų amatininkų, kurie yra rimtą konkurenciją ne tik amatininkams — darbininkams, bet ir dirbtuvių savininkams.

Vienuoliai atsisako mokėt mokesčius

Mokesčių inspektorius apdėjo pajamų mokesčių Kretingos pranciškonių vienuolyno viršininką, kaip ir kiekvieną biznierį. Bet popiežiaus agentas nenorį mokesčių mokėti ir kreipėsi į mokesčių komisiją su reikalavimu, kad inspektorius nutarimą panaikintų. Komisija jo reikalavimą atmetė, tai jis padavė skundą net į Vyriausį Tribunalą.

Jėzuitai už dyką Lietuvos duoną ėda, renka pinigus ir da neneri užsimokėti mokesčių, kuriuos moka kiekvienas gyventojas. Privilegijų šitė dykaūnoriai nori visokių, o pareigų neprisiima jokių.

Kaip kun. JANILIONIS Apgavo ARGENTINOS VISUOMENĖ

Visi Argentinos lietuvių laikraščiai, kaip "Argentinos Lietuvių Balsas", "Išvien" ir k. plačiai rašo apie didelę kun. Janilionio padarytą apgavystę, kurią galima pavadinti tarptautinio masto afera. Kaip teko sužinoti iš Brazilijos lietuvių spaudos, kad kun. Janilionis žada vykti Brazilijon, tai pasistengsiu supažindinti Brazilijos lietuvius, pasiremdamas Lietuvos valdžios leidžiamo laikraščio "Išvien" duomenimis, su minėta kun. Janilionio padaryta afera, kad Brazilijos lietuvių žinotų, koka "paukštis" žada pas juos atlėkti.

Suvirš, kaip prieš metus laiko, Argentinos lietuvių "dviasios vadai" kun. Janilionis suvėnė gerą biznį — praveisti didelę loteriją Argentinos Katalikų Federacijos vardu, kuriai išgavo leidimą iš vidaus reik. ministerijos. Oficialiai buvo numatyta tos loterijos bilietų išparduoti už 400.000 pezų. Kun. Janilionis, imdamas leidimą tai loterijai, už tuos pinigus pažadėjo pastatyti bažnyčią, mokyklą, bendrabutį ir ligoninę. Tiek tai milžiniška pinigų suma. Argentinos vyriausybė dėl tokio darbo sutiko duoti ir davė. Loterija turėjo įvykti 1936 m. lapkričio mėn. 3 d. Toji loterija, tzi tam tikrų fantų "rifas". Reiškia, bilieto pirkėjas turėjo galimybės išlošti už pezų tam tikrą fantą.

Gavęs tam leidimą iš valdžios, kun. Janilionis pradėjo darbuotis su bilietais, juos pardavinėti. Bilietų platinimas ėjo sėkmingai, ypatingai daug bilietų pirkto Argentinos visuomenė: dvasininkai, valdininkai ir net

svetimitaučiai. Lietuviai taip pat daug tų rifų išpirko. Pezai kun. Janilionio kišenėn plaukė kaip vanduo. Artėjo lošimo diena. Kun. Janilionio kišenėj jau buvo suplaukę 50.000 pezų. Pamatė, kad dar tiek pinigų jam mažoka, tada jis kreipėsi į vidaus reikalų ministeriją, kad leidimą dar pratęstų. Leidimas tapo pratęstas ir lošimas atidėtas 1937 m. gegužės mėn. 3 d. Kun. Janilionis darbavosi toliau "bažnyčios naudai"; pardavinėjo toliau bitus, pėzus krovė savo kišenėn. Baigėsi pratęstas terminas, visi manė, kad lošimas įvyks. Bet kas tau! Kun. Janilionis prisikrovęs pezų kišeniuis, pradėjo dairytis, kur sprukti iš Argentinos. Praėjo ir gegužės 3 d., lošimas neįvyko. Vadinasi, apgaulingu būdu kun. Janilionis išvylojo iš žmonių daug pinigų. Ne gana to, kad Argentinos lietuviai tapo skaudžiai kunigo apgauti, bet ir argentiniečiai tapo mūsų kunigo, specialiai iš Lietuvos prisiųsto, apgauti.

Žodžiu, lietuviai visur pasižymi juodžiausiomis dėmėmis. Ir tos dėmės trikšta iš tų žmonių, kurie čia prisiūsti su stambiomis iš Lietuvos algomis.

Kas gali gerai atsiliepti apie lietuvius, kas gali jiems pasitikėti, juos gerbti, jei lietuvių kolonijos "vadai", Lietuvos vyriausybės proteguojami, tokiais žemais darbais užsiima? Tai skandalas, kuris turėtų atkreipti Kauno akį. O tie visi skandalai skaudžiai ir labai skaudžiai plaka mūs, ateivius.

BAIRIETIS.

Auksuoti rūmai ir kiauri stogai

"Lietuvos Žinios" šių metų 91 numerį praneša apie naujus Lietuvos karininkų rūmus, kuriuos pastatyti Kaune kainavo 1,270,000 litų. Sako:

"Didingieji naujieji Ramovės rūmai iškilmingai atidaryti. Auksalubė, marmuro kolonomis ir pauksuotais langų rėmais papuosta erdvi salė buvo pilna iškilnių dalyvių — karininkų ir kviestų svečių. Prieš atidarant buvo progos apžiūrėti kitas patalpas, kurių tarpe mažoji salė su 6 kunigais, kėdžių dideliais P. Kalpoko paveikslais, gotiška stiliuje įrengta Vytauto Didžiojo seklyčia, P. Prezidento svetainė, viename salionely V. Didžiojo piešti Lietuvos provincijos vaizdų pa-

veiksmai (R. Prezidento dovana) ir k. moderniškai ir dailiai įrengtos patalpos."

"Kelsivis" priduria: "Auksalubė salė, marmuro kolonos, auksuotai langų rėmai, gotika ir modernizmas!

Ir kam? Ogi vien tam, kad karininkai turėtų gražių vietą išsigerti ir kortomis palašyti. Ir tam tikslui išleista 1,270,000 litų!

O Lietuvos ūkininkai, iš kurių tie 1,260,000 litų buvo paimti, neturi šiaudų savo kiauriems stogams užlopyti. Štai ką reiškia tautininkų viešpatavimas!"

VALO RAUDONĄJĄ ARMIJĄ

Visoj Sovietų Sąjungoj prasidėjo nauji "valymai". Dabar "valoma" jau ne sovietinė komunistų partija, bet raudonoji armija ir profesinės sąjungos — unijos.

Sovietinė raudonosios armijos "valymas" buvo pradėtas su degradavimu (pažeminimu) sovietinio maršalo Tukučevskio. Dabar jisai vedamas plačia skale. Stalinas ir jo artimiausieji draugai nusigandę "trockistų", kurių labai daug atsiradę ir raudonojoje armijoje. Kitos žinios dar sako, kad Sovietų Sąjungoj tų "trockistų" esą daugiau, nei "stalincų" ir pastaruoju laiku sunku juos pagauti — išmoke slapstys. "Trockistai" suvaldomi tik aėdį tam, kad "stalincų" rankose valstybinis aparatas.

Kas daroma raudonojoje armijoje, daroma ir profesinėse sąjungose — unijose. Stalinui reikalaujant profesinių sąjungų centras išslavė visą savo sekretoriata. Keturi sekretoriato nariai jau pasodinti į kalėjimą ir laukia bylos — kaip pasileidėliai, eikvotojai, sabotažnikai ir trockistai.

Tęsiama areštai, eina bylos bet apie jas nerašoma, bent jau Maskvos spaudoje. Jei kas pranešama, tai provincijos laikraščiuose, kuriuos maskviečiai nemato, išskiriant valdžios įstaigas, kontroliuojančias sovietinę spaudą.

Vienas įtakingas vokiečių žurnalas ryšium su Gernikos bombardavimu paskelbė straipsnį, kuriame, tarp kitko, rašoma:

"Šiandien jokia valstybė negali atsisakyti nuo atvirų miestų bombardavimų, kas iki šiolei buvo priešinga žmonių teisė. Jeigu ji atsisakytų, tai jau sukompromituotų patį karo tikslą. Iki šiolei ta priešio teritorija, kuri buvo už fronto, buvo neliečiama. Tai buvo galima padaryti be jokių nepatogumų, nes tą teritoriją praktiškai buvo negalima pulti. Tačiau mo-

Kam klausti

Kur siūdintis rūbus, kad jie būtų dailūs ir puoštų žmogų? Tas visiem žinoma, kad tik

Galecko Siuvykloje

Duque de Caxias, 257 Telephone 4-1457

siūvami pagal naujausias madas rūbai iš įvairiausios medžiagos — vietinės ir užsieninės. Darbas pagal savo kokybę yra pigus, atliekamas sąžiningai, diplomnuto siūvėjo Galecko prižiūrimas.

Tad visi ir siūvasi rūbus Galecko siuvykloje.

TROGLODITAI ARGENTINOS KORDILJERUOSE

Trogloditais senovėje vadino žmones, gyvenančius urvuose. Niekas netikėjo, kad ir dabar, kultūros ir pažangos amžiuje, dar būtų trogloditų; bet pasirodo, kad jų esama. Štai, Argentinos laikrašty "Caras y Caretas" neseniai tilpo José Bardagi straipsnis, kuriame aprašomi trogloditai ir jų gyvenimo tragedija. Argentinos vakarų Kordiljeruose, netoli nuo pačios kalnų viršūnės, yra kokių penkių mylių ilgio tarpukalnės, kurio akmenuotų dugnu teka Las Minas upelis. Upelis prasideda aukštoje snieguotų kalnų viršūnėse, didėja ir galop įteka į Čubuto upę. Upelio krantai moloti, niurqs, kaip ir pati gamta. Kalnuotuose upelio krantuose yra daugybė urvų, kuriuose gyvena ne vien pavieni žmonės, bet ištisos šeimos. Dauguma urvų drėgni, per juos vanduo bėga ne tik iš apačios, bet ir iš viršaus. Žiemą šaltis siekia per 20 laipsnių; urvų gyventojai nuo šalčio dreba, kalena dantimis ir stengiasi apdengti savo sustyrusį kūną padėvėta patalynė ir suplyšusiais rūbais, bet veltai: šaltis skverbiasi visur!... Varvantis nuo urvų vanduo užšala įvairiausių braižinių ir pavaikslų formose: žiurint iš tolo atrodo, kad priešais stūkso ne urvai, o koki tai gražūs fantastiški, kryšoliniai rūmai, ypač mėnesienai! Taip, tai tik iš viršaus... o vidury?

Kas per žmonės gyvena tuose paslaptinguose pastatuose? Kokie vargai ar bėdos juos čia atvižo? Ką jie veikia šituose akmenų ir sniego tyruose?... Juos visus čionai sutraukė tik vienas magiškas žodis "auksas". Visi tie žmonės, gyvenantieji užšalusiuose urvuose su savo žmonėmis ir vaikais, ar pavieniui, tai auksą jieškotojai. Dumbluotame upelio dugne jie gauda auksą. Daug triuso ir vargo padeda

kol sugauna ir išplauna koki gramą auksa... Kokios tautybės ir iš kur šio auksą jieškotojai? Vargu bent kas atsakytų į šį klausimą, nes čia niekas tuo nesijdomauja: jiems visiems rūpi vien tik "auksas ir auksas". Kad tik to "auksa" daugiau suradus ir už jį galėtų prisipirkti daugiau degtinės, kad joje paskandintų savo vargus ir skurdų gyvenimą šiuose sniego ir akmenų tyruose...

Pagyvenęs metus Kordiljeruose, dažnai užmiršta savo tikslą, dėl kurio atvyko į šias niurias vietas ir išleidi degtinei surastą su tokiu vargu lobį... Pasitaiko, bet labai retai, kad auksa jieškotojas, paskurdęs metus — kitus, surenka didoką maišelį auksa ir grįžta savo tėvynėn, kur jaukiai išitaisto, pradėdamas naują, laimingesnį gyvenimą. Dauguma gi amžinai lieka savo trogloditais, pragerdami visą savo randamą auksą, arba pralošdami jį lošimo namely, kurie netoliese nuo jų gyvenamos vietos laiko koka tai turkas.

Po didesnio kiekio surasto auksa, iš troglodito miesto, girdėti įvairiausiomis kalbomis girtos dainos, šūkavimai ir juokai... O galėtų juk geriau susitvarkyti ir pagerinti savo gyvenimo sąlygas, nei artimiausias miestelis Bolton, yra už 10 mylių, o Barilečo už 14 mylių. Bet kur tau. Degtinės pardavėjai gyvena arčiau ir nujausdami, kad iš nagi gali pasprukti laimikis, patys atsilanko pas trogloditus su degtine ir kitais masinančiais pasiūlymais, išviliodami iš jų auksą. Ir tempia vargšai trogloditai ir toliau savo skurdų ir varginga gyvenimą, be giedresnės ateities... Daugumai iš jų miestai ar kokie nors paprasčiausi patogumai — amžinai lieka vien viliojančia svajone... "L. Ž."

Kaip vokiečiai isivaizduoja kara

deininė technika suteikė aviacijos ginklą, kuriuo per karą užfrontėje galima pulti priešų ūkį."

Toliau tas laikraštis mėgina visiška pateisinti atvirų miestų puolimą kaip tik totalinio (tautos prieš tautą) karo pobūdžiu: "Totalinis karas jau nėra tarp kariuomenų. Tai karas, kuris vedamas tarp tautų, ir jis apima ne tik karines pajėgas, bet ir ūkį ir civilius. Karas tautos prieš tautą įgyja ekonominio karo formą. Tas karas nepasitenkina atimdami iš priešų kariuomenės ginklus, tačiau taip

pat grasina badu ir negerovėmis prieš civiliams, neatsižvelgdamas į amžių ir lytį. To karo pagrindas yra aukštas mūsų civilizacijos laipsnis."

Popiežius už demokratiją

Anglų spauda rašo, kad popiežius netrukus išleis naują encikliką, adresuotą visiems dvasininkams visame pasauly. Šioj enciklikoj būsią svirstoma katalikų būklė įvairiuose kraštuose. Manoma kad šioje enciklikoje popiežius išpildys demokratinį valdymosi būdą.

PASKUTINIS RUSIJOS CARAS

(Tęsinys)

Revoliucija

O revoliucija artinosi neišvengiamai. Vis dažniau pasitaikydavo nepaklusnumo reiškių karšuomenėj ir laivyne. Augo nerimas rusų tautoj dėl skaudžių pralaimėjimų, mišinių aukų ir prasidedančios maisto stokos. Miestuose buvo įvestos maisto kortelės, ir žmonėms teko ilgai eilėse stovėti belaukiant duonos, mėsos ir kruopų. Ypač sunku buvo dieliniuose miestuose, tuo labiau Petrapily, kur be nuolatinių gyventojų buvo suplaukę daug tremtinių.

Ir štai vieną kovo dieną 1917 m. tokioj maisto eilėj įstovėjusių moterų tarpe kilo nerimas, kad tonka taip ilgai laukti duonos kilogramo. Viena išsikarsčiavusi moteris metė akmenį į kepyklos langą, o netrukus buvo išdaudyta ir visa kepykla. Tai buvo pirmasis maisto žingenis, kurs įvairiose vietose ir įvairiomis priežastimis įsikartoję. Prasidėjo susirėmimai su policija, į gatvę išėjo jau ne vien moterų, bet ir darbininkų minios, kurios pradėjo mėtyti į policiją akmenis, o kaikus ir šaudyti. Policijos būriai ir raitininkai jau nebegalėjo nieko miniai padaryti. Teko iššaukti kariuomenę. Ir čia buvo lemiamas momentas.

Maištas išvirto revoliucija, o persilaužimo momentas buvo, kai vienas nuo arklio nutrauktas kazokas perėjo į maištininkų pusę. Greit ir daugiau kareiviškai apsirengusių vyrų įsimainė į sukilėlių eiles. Tai paveikė išsiūstuosius prieš juos kareivių pulkus. Caro sostas susyravo, kai i revoliucionierių pusę perėjo pirmas Volynės pulkas, paskui gvardijos Lietuvos pulkas ir eilė kitų.

Pavėluota caro "malonė"

Tuo tarpu caras Nikolajus II buvo vyriausiojo vado būstinėj Moxi-

love. Gavęs žinias apie riaušes Petrapily, jis paprastu ramumu telegrafavo Petrapilio karo apygardos viršininkui gen. Chabalovui, kad jis greičiausiai atstatytų tvarką sostinėj. Ir Dūmos pirmininkas Rodzianka atsiuntė telegramą, kad būtis pavojinga, vyriausybė be jėgė, gatvėse eina šaudymai ir padėtį gali išgelbėti tikta sudarymas visuomenės pasitikėjimą turinčios vyriausybės. Tačiau caras nieko neatsakė Rodziankai, manydamas, kad šis nori pasinaudoti riaušėmis ir išgauti iš caro nusileidimą. Kovo 12 d., kai jau buvo sukilę du pulkai, Rodzianka vėl pranešė carui, kad reikia skubių žygių valdžios pasitikėjimui sugražinti, nes ryt bus jau per vėlu ir monarchijai muša paskuinė valanda. Bet ir dabar caras liko ištikimas savo atkaklumui. Jis telegrafavo savo žmonai, kad ji galinti būti rami, nes Petrapilin pasiūsta daug kariuomenės. Nežmiršo jis pridėti ir mėgiamą pastabą, kad oras esąs labai gražus.

O gen. Chabalovas Petrapily jau buvo bejėgis. Kai jis nutarė išlipdyti lapelius apie apgulos stovio įvedimą, jis jau nebegalėjo to padaryti, nes niekur nebegalėjo surasti nei klijaus, nei teptukų. Tačiau ar ne dėl klijaus stokos ir bus žlugęs Rusijos patvaldybės rūmas? — šaiposi satyrikai. Bet nei klijus nebegelbėjo, nei kulkos, kurias uoliai bėrė iš pastogėse paslėptų kulkosvaldžių policininkai. Kai gen. Chabalovas pranešė apie visiškai bevilte padėti, kad jis belikęs tik su kelta carui ištikimų nedidelių dalių ir apsiginti nesą jokios vilties, caras telegrafavo Rodziankai, kad jis sutinkas sudaryti vyriausybę iš Dūmos parinktų asmenų. Bet i tą pavėlavusį pasiūlymą Rodzianka begalėjo atsakyti: "Jau per vėlu. Dabar belieka tik pasitraukti nuo sosto."

(Bus daugiau)

MŪSŲ SVEIKATA

Vitaminai ir jų ypatybės

Vitaminų pavadinamas yra jau pažįstamas daugeliui žmonių. Niekas dar nėra davęs jiems aiškus aptarimo, kas jie yra tik žinoma, kad tai yra tam tikros medžiagos maisto dalykose, kurios labai teigiamai veikia žmogaus organizmą.

Ligi šol yra žinomi penki vitaminai, pavadinti abėcėlės tvarka A, B, C, D ir E.

Vitamins "A" yra daugiausia svieste, gyvulinėse taukose, kiaušinio trynyje, žuvies taukose ir dražovėse. Vitamins "A" teigiamai veikia žmogaus ūgį. Jei to vitamino trūksta vaikams maiste, tai jie sustoja augę. Nuo jų stokos eina akių silpnumas, ydinamas kartais "vištų žlubumu". Dėl to silpnumo žmonės nieko niemato prietemoi. Kartais nuo jų pasidaro dar ir "kseroftalmija" — akių obuolių kiauto gedimas ir pullivimas. Tomis ligomis žmonės ypatingai serga pavasarį po ilgos žiemos, kai jie negauna šviežių daiktų.

Vitamins "B" randamas gausiausia grūdų kvapuose ir mielėse. Nuo šio vitamino trūkumo išsivysta vidurių silpnumas, kuris Tolimųjų Rytų salybe virsta pavojinga "beris-beris" liga, nuo kurios sutrinkta medžiagų apykaita žmogaus kūne ir galūnių nervų atbukimas. "Beris-Beris" liga atsiranda nuo dažno "poliruoto" ryžių valgymo. Kitose pasaulio dalyse ta liga labai retai pasitaiko, bet ten dėl to dažnai pasitaiko "dideli organizmo susilpnėjimai" ir medžiagų apykaitos sutrikimai dėl vitamino "B" stokos. Kartais tokius nusilpnėjimus galima lengvai pagydyti, priimant kas rytas šviežių mielių, išmaišytų šiltame vandeny, šaukštuką, arba priiminėjant tam tikras mielių "piliules".

Vitamins "C" randamas tik šviežiose daržovėse: morkose, bastučiuose, salotose, pamideruose, apelsinuose, ropėse, ridikuose ir t. t. Tai labai opus ir netvermingas vitaminas. Jis išnyksta nuo paprasto daržovių suvytimo, džiovinimo, šutinimo, keptimo ir panašių kitokių maisto "apdirbimų". Nuo šio vitamino stokos žmonės apserga "skorbuto". Dantų smegenys suminkštėja, užsidega, pūliuoja, patys dantys ima klibėti ir trupėti. "Skorbuto" seniau žmonės susirdavo greitai, atlikdami ilgas ke-

gas keliones būriniais laivais, kuriuose tekdavo maitintis senu maistu be šviežių daržovių, ir jūrininkai. Dabar ta liga tarp jurevių beveik nežinoma. Pasitaiko, tačiau, daug žmonių nežymiai sergančių "skorbuto", arba "paslėptu skorbuto". Tokiems žmonėms nuolat kiūra dantys ir visi yra plombuoti. Jie gali lengvai išsigydyti šią lengvą skorbuto formą, valgydami daug žalių (jokiu būdu nevirtų ar keptų) daržovių. Nuo tokių daržovių pasitaiko ir sunkusai skorbutas.

Vitamins "D". Šis vitaminas panašus į "A" vitaminą ir randamas tuose pačiuose daiktuose kaip ir "A" vitaminas. Yra nustatyta, kad vitamino "D" gali susidaryti augaliniuose riebaluose, jei juos veikia ultravioletiniai spinduliai. Daug davinų yra, kad gali vitamino "D" pasidaryti ir žmogaus organizme, jei jį veikia ultravioletiniai spinduliai. Nesant maiste vitamino "D", žmonės, ypač vaikai, apserga "rachitu", arba "angliška liga". Ta liga seniau buvo gydoma žuvų taukais ir ilgiau laikytu saulėje pienu. Vėliau imta gydyti ultravioletiniais spinduliais ir augaliniams riebalais, kurie ilgai buvo tų spindulių veikiami.

Vitamins "E" randamas tuose pat daiktuose kaip kiti vitaminai, bet ypatingai daug jų esama grūdų gemaluose, mėsos ir t. t. Nuo šių vitamino pareina žmonių veislingumas ir kūno tarpimas. Jų stoka žmogui padaro perdaug lėtu, lyg bėkranu, visdomot apsnudusiu. Tai turi būti gydoma žalių vaisių, daržovių ir panašių daiktų valgymu.

Apie vitaminus dabar jau yra susidarius platus mokslas, kuris vis dar toliau plečiamas. Dabar vitaminai jau dalomi į dvi daleles rūšis — tikruosius vitaminus ir vitosterinus.

Tikrieji vitaminai turi savy gesuones ir nekinta nuo šarminų daiktų. Šiai rūšiai priklauso vitaminai "B" ir "C". Vitosterinai gesuones (azoto) savyge neturi ir išnyksta nuo mažiausių šarminių medžiagų veikimo. Be to vitaminai ir vitosterinai nyksta nuo visų valgomų daiktų virimo, arba ilgesnio laikymo. Dėl to valgis iš šviežių ir žalių daiktų yra sveikesnis kaip kiti. Turime jau ir "koncentruotų vitamino", ypatingai riebalų pavidale, kurie duodami kaip vaistai. Mokslas apie vitaminus gali atidengti dar daug naujų netikėtų dalykų. "Išvien"

SKILVIS IR KEPENYS

Moderniskas, greitas ir tikras gydymas skilvio ir Kepenų specialisto

BE OPERACIJOS

Vidurių skausmai, skilvio išsiplėtimas, protinis nusilpnėjimas, sifilio ligos, skilvio uždegimas, rūgymas, skilvio votys, įvairūs diegliai ir kitos ligos pagydoma be operacijos. Įvairios MOTERŲ LIGOS gydamos irgi be operacijos, tik su inžeksonais. Jei sergi, tai šiandien pat kreipkis pas

Dr. Povilą -- Santa Casa Medico ir chirurga

Priėmimas nuo 11 iki 12 ir nuo 2 iki 8 val. vak.
Rezidencija ir Konsultorija: Rua Silva Pinto, 444. (Bom Retiro). Tel.: 5-4175 — São Paulo.

PASTABA. Vyksta i namus bile valanda diena ir nakti.

SIUVYKLA ESTAN

Siúvykla Estan — tai vieninga, kuri dirba už prienamiausias kainas ir atsako už darbą. Ten pat randasi didelis patogumas tiems, kurie nenori laiko gaišti ir užsakymai galima pasirinkti iš padarytų kostiumų, nes siúvykloj Estan randasi didelis pasirinkimas puikausio išdirbinio ir moderniskiausių medžiagų gatavų kostiumų nuo 130S iki 300S. Be to, yra specialus skyrius moteriskiams rubams ypač paltams ir kostiumams.

Rua da Conceição, 79-a (Prie pat Luz stoties)

Dr. H. Schechtmann

Santa Casa Gydytojas

Vidurinių Ligų specialistas

Beidra Klinika vaikams ir suaugusiems

Ultra - Violetiniai spinduliai

Ligonius priima nuo 8 iki 9 v. ryto ir nuo 2 iki 8 v. v.

RUA DA GRAÇA, 66 TEL. 5-1451 S. PAULO

Dantų gydytoja

Dr. B. Levin

Diplomuota Saratavo universiteto ir buv. prof. Tišinskago asistentė Lvove Gydo, traukia ir deda dantis. Kainos pigios. Ligonius priima kasdien nuo 9 iki 12 val. ir nuo 2 iki 10 val. vak.

Kalba: rusų, lenkų, vokiečių ir kt. kalbomis

ADRESAS Rua Jose Paulino, 109. Tel. — 56307

(virš lietuviškos vaistinės José Paulino).

Ar atlikai savo pareiga?
Ar jau užsiprenumeravai laikrasti

“LIETUVIŲ AIDA BRAZ.”?

Jei ne, tai nieko nelaukdamas, skubėk pasiusti pinigų 12\$ ir Tamsta lankys “AIDAS” istisus metus

Aidas, Rua da Moóca 309, S. Paulo.

LABORATORIJĄ MEDICINIŠKAS IŠTYRIMAS

(Nugarakaulio, smegenų, kraujo šlapimo ir išmatų)
Tikras ir geras

Dr. A. KANDIA IR M. KOGANO

Rua Barão de Itapetininga, 242, 3 aukštas.
Priėmimo valandos nuo 9-11 ir nuo 3-6. Sekmadienį nuo 10-12 val. Tel. 4-0218. Kalbama rusiškai, lenkiškai ir vokiškai.

LIETUVIŲ VAISTINE

“José Paulino”

RUA JOSÉ PAULINO, 109 Teleph. 5-6307
(BOM RETIRO)

Visokių vaistų, parfumarijos daiktų, perryšimo medžiaga pigiausiomis kainomis.

Su pagarba Provizorius A. RUMMEL
Medicinos pagelba kasdien už dyka nuo 5 iki 9 v. v

Dr. B. K. Chipiakoff

(Maskvos universiteto)

Su didele praktika Europoj ir Brazilijoje

Venerinių, vidujinių ir psichinių ligų specialistas
LABORATORIA: nugarakaulio smegenų šlapimo ir išmatų ištyrimas. Ligonius priima nuo 3 iki 9 v. v. Sekmadieniais nuo 10 iki 12 val.

Konsultorija ir gyvenamoji vieta
Rua Ypiranga, 193 app. 4- Telef. 4-0316 - S. PAULO

DAKTARAS

A. JAZARA SNEGE

(Maskvos gydytojas 1914 m.)

Vidujinių, venerinių ir moteriškų ligų specialistas, chirurgas.

Ligonius priima nuo 9 iki 12 ir nuo 3 iki 7 val. vak.
Ladeira Porto Geral, 12, salės 4 ir 5.

(Kampas rua Boa Vista ir 25 de Março)
Gyvenamoji vieta ten pat 5 andar Tel. 2-5068

Dr. S. Meitin

Diplomuotas Vokietijos, Rygos ir Rio de Janeiro universitetų

Vidujinių ir nervų, reumatizmo ir nuomaro ligų specialistas. Gonoreja - Sifilis.
Gydymas kalnų eule.

Ligonius priima kasdieną nuo 9 iki 6 val. vak.
Susikalbama lietuviškai.

Rua Barão de Itapetininga 37-A. 1-as aukštas.
Tel. 4-1705.

FOTOGRAFAS is KAUNO

GILUC

Žinomas savo menišką darbą daro moderniškąs visokių rūšių fotografijas iš geriausios užsieninės medžiagos papiginta kaina.

Be to, europiečiams daroma nuolaida.

Adresas: RUA JOSÉ PAULINO, 118-a
Bom Retiro

DANTU GYDYTOJAS JOSÉ LEVKOVICH

Rua Silva Pinto 264 (antigo 46) Bom Retiro. Atsižvelgdamas į sunkų laiką nutarė sumažinti kainas už dantų gydymą ant pusės kainos, kaip an-tai: ištraukti dantį be skausmo 5\$000; plomba cida-bro porceleno 8\$000.

Kalbama lietuviškai, rusiškai ir lenkiškai.

PRISIEKUSIS VERTĖJAS

MIGUEL OCOUGNE

Rua 15 de Novembro, 32 sobrelaja Tel. 2-6393
S. PAULO

Daro vertimus iš visų kalbų ir paruošia visokius dokumentus, kaip antai: chamadas, naturalizacijos, carteira de identidade ir kitus dokumentus.

KALBAMA LIETUVISKAI.

Dr. ADOLPHO TAUBKIN ADVOKATAS

(Diplomuotas S. Paulo Fakulteto)

Civilinės ir prekybinės bylos, kontraktai (ipotekos, žemės pirkimas ir pardavimas ir t.t.), skolų išreikalavimai ir visi kiti juridiniai reikalai.

Raštinė: Rua Direita, 2, 2-as aukštas
Telef. 2-1629
Atidaryta: nuo 9 iki 11 ir nuo 1 iki 5 val vak
KALBA LIETUVISKAI

Dr. A. Candia

VENERINĖS LIGOS:

TRIPERIS (Visose stadijose - aštrus ir kroniskas.) SIFILIS.
Priėmimas nuo 9 - 12 ir nuo 3 - 7. Sekmadieniais nuo 10-12.
Rua Barão de Itapetininga, 242, 3 aukštas.
Tel. 4-0218.

Kalba rusiškai, lenkiškai, vokiškai

VAISTINE IR PERFUMARIJA MUNICIPAL

Farmaceutikas: A. Gorenstein

Cheminiai produktai, vaistai ir įvairūs mediciniški įrankiai.
Kvepalai užsieniniai ir vietiniai ir įvairūs preparatai.

Rua Barão de Itapetininga, 192 Telefonas: 4-7757

LIETUVIS DAILININKAS

85-o Pauly gatvėje Newton Prado, 140 lietuvis LIONGINAS PAZIKAS turi atidarys dailės - pašybos studiją. Piešia įvairius paveikslus, portretus ir t. ant drobės aljūminiais dažais. Kas nori turėti gražų portretą, tesikreipia ten. Taip pat ten taisomi laikrodžiai ir kiti dalykai

Laivininkystės Bendrovė

MUNDIAL

Praça Antonio Prado, 3
sobr. salė 2.

(Priešais City Bank)

Telefonas: 2-8929 S. Paulo

Laivakortės iš Europos ir kitų kraštų pigiausiomis kainomis.

KVIETIMAI - CARTAS DE CHAMADA

Paruošiamo trumpiausiu laiku.

Depozito Cekiai

Pardavimai už pinigus ir ilgą išsimokėjimui.

KAINOS BE KONKURENCIJOS NIEKUR NESITARK,
NEPASITEIRAVES PAS MUS.

Dr. Brisolla ADVOKATAS

R. Boa Vista, 18, 2 aukštas, salė - 25. Telefonai:
2-6639 ir 5-2091

Kur tik būsi, neužmirsk "Aido"

Jis parduodamas:
S. Paulo.

Stotyje «Luz», prie Centralinio Pašto durų ir kampo; Largo da Sé prie laikrodžio ir Vila Prudente bondės sustojimo vietos; Bom Retire: Vaistinė «José Paulino» - rua José Paulino 109, Baužio krautuvėje - rua Aymores ir kampas rua Carmo Cintra; Vila Anastazijoj Kirilausko krautuvėje; V. Zelina: J. Vigelio krautuvė - rua 3 N.º 4; Sant'Anna: Menkaičio krautuvė, - rua Voluntarios da Patria 59; Mokoje - kampas rua da Moóca ir av. Paes de Barros kioskoje, Visose miesto dalyse pas platintojus ir Aido redakcijoj.
Rio de Janeiro.

Prano Dutkaus restorane «Vilnius» - rua de Catumbi, 4 «Vilnius» s-gos centre - Praça Tiradentes 64 ir Petro Jonušio dirbtuvėje - rua Bella, 106.

Santos.
S. P. R. Geležinkelio stoties kioskoje.

PASTABA: Jei kurioje nors S. Paulo miesto dalyje arba kuriam kitam nors mieste nėra įsteigtos Aido pardavimo stoties ir kur tik gyvena didesnis būrelis lietuvių, praneškite redakcijai, o redakcija tuoj pasirūpins. Aidas turi būti visur parduavinėjamas, visur platinamas. Nė vieno kampe-lio tenelieka, kur nebūtų Aido.

Vokiečių fotografijų įstaiga "BERNARDO"

Įsteigta 1890 metais
Atlieka įvairius darbus fotografijų srity. Specialybė padidinaime, taip pat su dažais.

Darbas greitas, sąžiningas ir pigus. Vyksta į namus fotografijų reikalais. Daro iš fotografijų naujas.
Arthur Schmidt

Rua São Caetano, 111
(senas nr. 103) S. PAULO
Telephone 4-5576

VIETOS LIETUVIŲ GYVENIMAS

Išėivių Dienos minėjimas

Bisželio 12 d. Brazilijos Lietuvių Organizacijų Centro Komisija turėjo posėdį apsvarstyti Išėivių Dienos minėjimą, kuri įvyksta liepos mėn. 17 d., ir nustatyti minėjimo programą. Komisija pakvieta posėdinį taip pat atstovą iš Konsulato ir chorvedžius. Konsulato atstovas buvo St. Remenciū, o nuo chorvedžių muz. J. Stankūnas.

Išėivių Dienos programa nustatyta — muzika, prakalbos, dainos ir deklamacijos. Meniška dalį paruošti pasiėmė J. Stankūnas; prakalbos bus nuo Konsulato ir nuo organizacijų. Pačią programos tvarką nustatys Centro Komisija, kuri Išėivių Dienos rengimu rūpinasi.

Kadangi yra nutarta Išėivių Dienos programą atspausinti ant tam tikrų lapelių, pagal programos vykdymo tvarką, su pažymėjimais, kas dalyvaus programos išpildyme, tai Komisija prašo, kad visos organizacijos, kurios dalyvaus programos išpildyme prakalbotis, pristatytų Komisijai savo kalbėtojų pavardes ir kalbos temą ne vėliau, kaip iki liepos 1 dienos. Meniškos dalies numeriai ir kas juos išpildys, irgi Komisijai turi būti pateikti.

Išėivių Dienos minėjimas išpuola šeštadienį (liepą 17 d.), bet Komisija nutarė minėti sekmadienį, liepos 18 d., apie 15 val.

Išėivių Dienos minėjimui ruošimės iš anksto.

K-ja.

Mėgino pasipiauti

Birželio 14 d., savo bato, rua Javary, 66, skustuvu mėgino pasipiauti Jonas Kapkauskas, 52 metų amžiaus. Vieną sykį per kaklą skustuvą, pradėjo šaukti pagalbos. Tapo nugabentas į Centralinę ir ten gydytojai suteikė pirmąją pagalbą. Gyvybei pavojaus nėra. Dėl kokios priežasties mūsų tautietis norėjo nusižudyti, nežinia.

K r s p.

Stankevičių sugrąžino į S. Paulo

Juozas Staukevičius, kuris peraitais metais buvo areštuotas ir neseniai buvo nuteistas ištremti iš Brazilijos, ir jau buvo išgabentas į Santos, šiomis dienomis jis vėl sugrąžintas į S. Paulo. Kodėl jo neišvežė, nežinia. Kiti, kurie su juo sykiu turėjo būti išgabenti, tapo išvežti.

K r s p.

Žada keršyti

Iš privatišku, bet gerai patikimų šaltinių sužinota, kad B. L. Aero Klubas du valdybos nariai, Eidrigėvičius su Jurevičium kreipėsi pas vieną žinomą asmenį prašydami patarnavimo ir "pamačio", kaip galima būtų įskusti Aido redaktorius, kad ji išleptuotų iš Brazilijos. Šioje srityje esą dirbama, kad Aido redaktoriui atkeršyti už tai, kam jis savo laikraštyje iškelia minėtų dviejų asmenų šūnybes.

Tai, mat, tokiomis priemonėmis pas mus kovojama.

Girdėjes.

Vieša padėka

Už suteiktą man sūnui, Algirdui Vinkauskui, stipendiją mokslą eiti, reiškia didelę padėką Lietuvos Respublikos Konsulatui São Paulo. Taip pat dėkoju savo tautai už pagalbą tautiečiams.

Lieku dėkingas, Stasys Vinkauskas.

Klaidos atitaisymas

"Lietuvių Aidas Brazilijoje" 24 nr., paskelbė korespondenciją apie susižaidimą Juozo Butausko, kurioje įsiėmė korektūros klaidą. J. Butauskas paguldintas ne Santa Casa ligoninė, kaip buvo rašyta, o Santa Catharina ligoninė, av. Paulista, 200.

Butausko sveikata mažai iki šiol yra pagerėjusi, jam dešinė koja lužus. Butausko draugai prašomi atlankyti ligonį. Lankymo valandos kiekvieną dieną nuo 10 iki 20 val.

K r s p.

"Aide" skaitytojai sulaukė dvynukų

Pereitos savaitės vidury garnys aplankė "Aido" skaitytojus Milkevičius ir paliko jiems du sveikus kūdikius. Naujagimiai ir motina sveiki.

Tėvas Juozas Milkevičius patenkintas, kad jo šeima vienu sykiu net dviem nariais padidėjo.

Linkime sveikiems augti naujiem lietuviams.

Korespondentas.

Girtas budamas susižaidė

Pereitą trečiadienį, Bom Retire, tūlas G-ta, gerokai ištraukęs "šventos Izabelės ašarų", gryžo namo, bet lipdamas per skadelius, paslydo ir grūdamas parsimušė smilkinį, taip kad reikėjo šaukti gydytoje pagalbos.

Bom Retiritietis.

Mokytojų paskaitos

Lietuvių mokyklų lietuvių mokytojai, kiekvieno mėnesio pradžioje, Konsulate, daro savo konferencijas, kuriose aptaria mokyklos svarbius reikalus.

Paskutinėje konferencijoje susirinkę nutarė ateityje per tokias konferencijas skaityti paskaitas.

Bet kokia gi bus nauda iš tų paskaitų, jei susirinkę 8 mokytojai skaitys prelekcijas? Jokia. Mokytojai susirinkę tegul taria tik mokyklos reikalus, kaip pašalinti mokyklose trūkumus ir k., o skaityti paskaitas susirinkus oštuoniems mokytojams visai neapsimokėtų. Geriau būtų, kad mokytojai kas savaitę ruošų savo mokyklom paskaitas didesniam skaičiui lietuvių, kurių galėtų klausytis ne vieni mokytojai, bet ir kiti.

Vis dirbama ne iš to galo.

Lietuviai.

Lenkas apgavo lietuvių

Jau antra savaitė, kaip brazilų spauda daug rašo, apie tūlą lenką, pasivadinusį "kunigaikiū Dadiani", kuris per trumpą savo gyvenimą Brazilijoje pridirbo daug visokių žulikysčių. Prieš kurį laiką Dadiani su vienu brazilų skautu išvyko Europon gauti labai didelį palikiną, nes esą Varšuvoj mirusi labai turtinga jo giminaitė, kuri buvusi Jogailų giminės palikuonė. Dadiani sau už draugą pasiėmė ir vieną brazilų skautą. Bet važiuojant laivu, skautas paslaptinai dingo. Prasidėjo ieškojimai ir Dadiani, šiomis dienomis, Francijoje tapo areštuotas.

Pasirodo, kad lenkiškas "kunigaikiūtis" pereitais metais gyveno S. Pauly ir vieną mūsų tautietį, Anuprą Kindurį, apmovė ant 14:000\$.

K r s p.

Urugvajų nušovė lietuvių

"A. L. Balsas" rašo, kad gegužės 30 j 31 d. Urugvajuje tapo nušautas lietuvis Jonas Zabulionis. Šios dramos pradžioje, matyt, yra meilės santykiai, nes J. Zabulionis, nors ir vedęs, jo žmona gyvena Lietuvoje, draugavo su tūla Kristina Fernandez de Bustello, kuri Zabulionį ir nušovė.

Statys mokyklai namus

Buenos Aires prie Tumo Vaizganto mokyklos, mok. V. Nalivaika su darė mokyklos fondo komitetą, kurio tikslas bus — rinkti aukas ir statyti lietuvių mokyklai namus. Aukos jau pradėtos rinkti.

Mok. V. Nalivaika panašiai dirbo ir S. Paulo mieste, mokytojudamas Mokos mokykloj. Jo pastangomis Mokoje šiandieną stovi gražūs lietuvių mokyklos rūmai. Bet už tas pastangas mok. Nalivaika tapo atstatytas nuo darbo ir savo kolegų — mokytojų buvo

biauriai įskustas DULRui, dėl ko turėjo važiuoti Lietuvon ir atremti visus skundus.

Kazin, ar nepasikartos panaši istorija ir Argentinoj?

Redakcijos atsakymai

J. Raulinaičiui, Jatahy: — dėkojame Tamstai už prenumeratas ir už didelį mums prielankumą.

K. Paulauskas, A. Augustaitis, J. Talačka, J. Ramanauskas ir J. Čiplys — prenumeratos gautos. Ačiū visiems.

Padėka

Aš žemiau pasirašęs Ignas Kačinskis gyv. Rua Aymoré, 42, šiame mieste, sifrgau daugiau, kaip 4 metus skilvio negalavimais, bet Dr. Paulo Licciardi, kuris turi savo konsultoriją rua Silva Pinto 444 — Bom Retiro rajone, — pastangoms, labai trumpu laiku mane išgydė nuo tų negalavimų be operacijos. Škausmai diago, atsirado noras valgyti, ir visi kiti blogumai išnyko. Dabar esu pilnai sustiprėjęs ir šiuo noriu išreikšti savo padėką gerbiama gydytojui D-rui Paulo Licciardi, kuris dideliu medicinos žinojimu, mane pagydė. Rekomenduoju jį visiems.

Ignas Kačinskis.

PAIEŠKOJIMAI

Aš Anupras Balčiūnas, paieškau savo sūnaus Kazio Balčiūno, kuris prieš Naujus metus dirbo S. Pauly "pastelarijoje" ir žadėjo mesti tą darbą ir eiti kitur dirbti. Tą darbą paliko ir kažin kur išvažiavo, man neparašė. Girdėjau, kad apsigyveno Santos. Kas žino apie mano sūnų, kur jis dabar randaš, ar paties sūnaus, prašau atsiliepti adresu: São Paulo, Rua da Moóca, 309.

DVIRATIS

Labai pigiai, geram stovyje paroduodamas dviratis "Bianek" firmos ir su licencija šiems metams. Kreiptis Avenida do Estado, 12 (antiga — rua Tibiriçá. Canindé.

"AIDAS" GALIMA GAUTI

Lapoje: Laikraščių pardavimo kioskoje, prie pat stoties.

V. Zelinoj Jurgeliavičiaus krautuvėj prie pat bažnyčios ir Vigelio krautuvėj.

S. Caetano prie geležinkelio stoties kioskoje.

Canindės rajone: Rua Canindé, 92 — Kryžiaus krautuvėje.

São Bernarde lietuvių gali gauti "Aidą" prie geležinkelio stoties, kioskoje.

SIUVYKLA A. BAGDONO

Persikėlė į

RUA DA MOÓCA, 543.

A. Bagdonas yra labai gerai pažįstamas lietuviams siuvėjas, yra diplomuotas Rygos Instituto ir Klaipėdos Amatų Rūmų. Siuva įvairius vyriškus rūbus. Darbą atlieka sąžiningai. Lietuviams daro nuolaidą. Medžiagų pasirinkimas taip pat įvairus.

Lietuviai, dėmesio!

LIETUVIAI, KIEKVIENAS PASISTENKITE PAŽINTI SIUVYKLĄ

Lietuva

K. ŽEBRAUSKO IR P. AMBROZEVČIAUS

Čia yra didelis pasirinkimas įvairiausių medžiagų. Už darbą garantuojame. Lietuvių siuvyklų yra daug, bet SIUVYKLA LIETUVA tik viena.

Rua General Ozorio Nr. 161. S. Paulo

VAISTINE PASSERINI

Rekomenduotina visiems lietuviams vaistinė.

Patarnavimas sąžiningas ir patikimas. Įvairus pasirinkimas vietinių ir užsieninių vaistų bei kosmetikos dalykų.

GALIMA KREIPTIS NAKTĮ.

Rua Silva Pinto 263

Tel. 5-3584.

VERTIMAI, KADERNETOS, SAMADOS, KONTRAKTAI.

Darome visokių dokumentų vertimus, kaip pasų, metrikų, liūdijimų atestatų ir k., rašome prašymus, įgaliojimus, kontraktus ir kitokius raštus, paruošiame dokumentus gavimui "Caderneta profesional" ir "Caderneta de Identidade", dirbame šamados ir naturalizacijos popieras ir suteikiame visokius patarimus. Klausiant patarimo laišku, reikia pridėti atsakymui pašto marke už 700 reisų. Asmeniškai ar paštu kreipkitės

Rua da Moóca, 309.

S. Paulo.